

Bra hemsjukvård med IT-stöd

Mobil teknik hjälper sjukvårdspersonal att sköta svårt sjuka i hemmet. Ett vårdteam i sydvästra Stockholm har förbättrat både patientsäkerheten och sin egen arbetsmiljö med hjälp av datorer och IT.

Läkaren Susanne Bergenbrant Glas tar hjälp av den vackra sekretären innanför dörren till sovrummet. Hon ställer sin bärbara dator bredvid gamla familjefoton och en inramad barnteckning, kopplar upp sig via mobiltelefonen och ansluter dikteringsapparaten. Pelle Anderssons patientjournal kan nu uppdateras direkt med nya provsvar och ordinationer.

– Jag är så glad att jag har hjälpen hemma, säger Pelle, som sedan många år har lungsjukdomen KOL.

Sedan han och hustrun Kerstin kom i kontakt med Långbro Parks team för avancerad sjukvård i hemmet slipper de jobbiga sjukhusbesök. I stället kommer vårdpersonalen hem till dem, antingen på planerade besök eller vid akut behov. Sådana mobila team har funnits länge, men de senaste åren har IT omvandlat arbetet.

– Syftet har varit att förbättra patientsäkerheten, förbättra läkarnas arbetsmiljö och göra verksamheten mera kostnadseffektiv, säger verksamhetschef Cristina Jigström, som tror att en del tidigare incidenter kunde ha undvikits om patientjournaler hade funnits mobilt.

Som exempel nämner Susanne Bergenbrant Glas hur en stressad sjuksköterska sent en kväll ringde in felaktiga provsvar och patienten därför blev ordinerad fel behandling.

– Hade jag kunnat se journalen direkt hemifrån i lugn och ro hade jag säkert sett att värdet inte stämde.

I ett första steg fick jourläkarna, via bredband och bärbara datorer, tillgång till sjukhusets journalsystem även i hemmet. IT-avdelningen ordnade teknikförutsättningarna med inloggning, brandvägg, säkerhet och kryptering. Efterhand har nya funktioner lagts in, som tillgång till alla rutindokument, länkar till medicinsk information, FASS och mejl.

Ett resultat är färre antal jourbesök. Tidigare gjordes många besök för att det krävdes en bedömning på plats. Men läkarna behöver inte ge sig ut ensamma mitt i natten när de har tillgång till all information hemma.

– Nu kan jag läsa på och se exakt vilka mediciner patienten står på, vad min kollega tänkte vid ett tidigare besök, se patientens röntgenbilder, komma åt labbsvar, göra en egen samlad bild och ringa tillbaka till sköterskan med min bedömning. Det blir säkrare för patienten och går snabbare, säger Susanne Bergenbrant Glas.

Dessutom frigörs tid dagtid då både läkaren och patienten har bättre förutsättningar att träffas än mitt i natten.

Nyligen utrustades även sjuksköterskorna med bärbara datorer för att bli lika mobila som läkarna. Därmed slipper de att släpa på FASS, manuella läkemedelslistor och kilovis med pärmar när de ska på patientbesök.

– Vi har försökt hitta så lätta och små bärbara datorer som möjligt. Rent fysiskt blir det nu en helt annan miljö för dem men även en trygghet i att ha samma information som läkaren har, säger Cristina Jigström, som också berättar att personalen i dag har personlarm med GPS-positionering kopplat till en bevakningsfirma och polisen som ser exakt var man befinner sig.

En baksida med det nya arbetssättet är att tekniken kan klicka. Även om snabbare dataöverföring via 3G har inneburit ett lyft så är dålig täckning i vissa områden ett problem. Förutom bättre täckning efterlyser Susanne Bergenbrant Glas ett smidigare inloggningssystem som gör att man kommer in i alla system samtidigt.

– Man kan bli alldeles galen på alla inlogningar. Till slut har man tappat bort vad man hade för lösenord. Det är en stress i det hela, särskilt när det är bråttom och klockan är fyra på natten.

Ett annat önskemål gäller 24-timmarssupport för det mobila journalsystemet, som ligger i ett separat system med kontorstidssupport. Om tjänsten går ner sent fredag eftermiddag fungerar den inte förrän måndag morgon igen, medan patienterna ju vårdas dygnet runt. Eftersom landstinget upphandlar tjänster centralt är det svårt att få gehör för speciella behov på en särskild avdelning.

Det skulle också underlätta med ett gemensamt patientjournalssystem för alla vårdinrättningar.

– Vissa av våra patienter har till stor del kommunal omsorg men där är det vattentäta skott. Vi får lägga ett papper på patientens bord och skriva vad vi gjort. De kör i sina elektroniska system och vi kör i våra, berättar Susanne Bergenbrant Glas.

Cristina Jigström nämner ett område där ännu mer avancerad teknik skulle innebära lindring för patienterna, som främst är svårt cancersjuka. De har pumpar med smärtstillande läkemedel som ibland behöver justeras snabbt.

– Det vore en riktig innovation om vi kunde övervaka det på distans. Inte för att slippa åka dit, utan för att kunna påbörja justeringen på vägen dit för patientens bästa, säger Cristina Jigström.

Text: Jeanette Neij

Mobila arbetsplatser

- Många arbeten kan i dag utföras var och när som helst med hjälp av mobiltelefon, bärbar dator och trådlös kommunikation.
- Resultatet kan vara färre jobbresor, större chans att få ihop familjepusslet, ökad produktivitet och bättre kvalitetssäkring, som i fallet med hemsjukvård.
- Men det är otydligt var ens arbete börjar och slutar. Att ständigt vara uppkopplad och nåbar kan orsaka stress. En annan stressfaktor är bristande teknik och datasäkerhet.
- Den som jobbar på resande fot eller hemma bör tänka på arbetsställning och pauser. Ibland är det mest effektiva att återhämta sig.
- I takt med den mobila teknikens utveckling splittras ofta de anställda i två grupper, en som blir mer flexibel och får utmanande arbetsuppgifter och en som gör rutinarbetet på kontoret.

Materialet får inte publiceras eller kopieras, vare sig helt eller delvis, utan författarens tillstånd.